

№418, 12-noyabr, 2021 y.

**COVID
19**

COVID-19 ga qarshi vaksinalarning
ishlanmalari bo'yicha

DAYJEST

O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi huzuridagi
Ilmiy-texnik axborot markazi

Toshkent-2021

Jahonda pandemiya bilan bog'liq vaziyat

2021 y. 11-noyabr holatiga ko'ra

Umumiy zararlanganlar soni	-	252 620 915	(+ 525 406)
Sog'ayganlar soni	-	228 155 178	(+ 430 648)
Vafot etganlar soni	-	5 087 487	(+ 7 435)

Mamlakatlar bo'yicha bemorlar soni

	AQSh	-	47 693 516	(+ 43 596)
	Hindiston	-	34 404 060	(+ 2 390)
	Braziliya	-	21 926 526	(+ 15 144)
	Buyuk Britaniya	-	9 448 402	(+ 42 408)
	Rossiya	-	8 952 472	(+ 40 759)
	Turkiya	-	8 340 322	(+ 24 898)
	Fransiya	-	7 256 643	(+ 12 603)
	Eron	-	6 019 947	(+ 7 539)
	Argentina	-	5 302 445	(+ 1 460)
	O'zbekiston	-	188 892	(+ 275)

Manba: <https://www.worldometers.info/coronavirus/>

O'zbekistonda COVID-19 qarshi vaksinatsiya bo'yicha hisobot

2021 y. 10-noyabr holatiga ko'ra

Hududlar	Jami emlanganlar soni	Bir kunda emlanganlar soni
Qoraqalpog'iston Respublikasi	1 514 384	17 258
Andijon viloyati	2 943 645	19 393
Buxoro viloyati	1 705 002	22 747
Jizzax viloyati	1 146 159	10 998
Qashqadaryo viloyati	2 082 077	27 769
Navoiy viloyati	1 147 303	5 197
Namangan viloyati	3 031 025	26 857
Samarqand viloyati	2 785 173	59 469
Surxondaryo viloyati	2 445 911	13 453
Sirdaryo viloyati	704 589	8 555
Toshkent viloyati	2 628 415	31 355
Farg'ona viloyati	3 113 960	31 251
Xorazm viloyati	1 814 022	21 142
Toshkent sh.	1 759 818	31 536
Jami	28 821 483	326 980

Manba: SSV matbuot kotibi // <https://t.me/ssvmatbuotkotibi>

O'zbekistonda 15 million fuqaro (rejaning 70,0 foizi), 28,8 million doza vaktsina bilan emlandi

Koronavirus infeksiyasiga qarshi emlash tadbirlari uchun 2021-yilning 10-noyabr holatiga respublikamizga qariyb 180 mln. dollar qiymatida 6 turdagi 39 mln. doza vaktsina olib kelindi (shu jumladan COVAX dasturi doirasida) va ishlab chiqarildi. Respublikada bo'yicha 15 mln. fuqaro (rejaga nisbatan – 70,0 foiz) emlandi va ularga 28,8 mln. doza vaktsina qo'llanildi.

Shu jumladan:

- ZF-UZ-VAC 2001 – 22 mln. doza;
- Moderna – 2,9 mln. doza;
- AstraZeneca – 1,5 mln. doza;
- Pfizer-BioNTech – 1,3 mln. doza;
- Sinovac – 546,4 ming doza;
- Sputnik V – 531,9 ming doza vaktsina qo'llanildi.

Jami qo'llanilgan vaktsinada ZF-UZ-VAC 2001 – 76,3%, Moderna – 10,2%, AstraZeneca – 5,2%, Sputnik V – 1,8%, Pfizer-BioNTec – 4,6% va Sinovac – 1,9%ni tashkil etdi.

Sanitariya-epidemiologiya xizmatining vaktsina saqlash omborxonalarida 10,1 mln. doza vaktsina zaxirasi mavjud [2].

Angliya-Shvetsiya AstraZeneca kompaniyasi antitanalar terapiyasi va vaksinalar uchun alohida bo'linma yaratmoqda

AstraZeneca vaksinalar va antitanalar terapiyasi uchun yangi alohida bo'lim yaratish rejalarini e'lon qildi. Asosiy e'tibor Oksford universiteti bilan hamkorlikda ishlab chiqilgan COVID-19 vaktsinasi va boshqa COVID-19 antitanalarini davolash preparatlariga qaratiladi [3].

Kompaniya vakilining so'zlariga ko'ra, kompaniyaning Yevropa va Kanada bo'yicha ijrochi vitse-prezidenti Iskra Reyx boshchiligidagi yangi bo'lim tadqiqot, ishlab chiqarish, tijorat va tibbiy guruhlarni birlashtiradi.

“Bizning jamoa mahalliy COVID-19 vaksina, uzoq muddatli antitana birikmasi va tashvish tug'diradigan ko'plab koronavirus variantlariga qarshi kurashish uchun eksperimental vaksina, shuningdek, respirator virusli kasalliklar uchun mavjud dori portfel ustida ishlaydi”, dedi kompaniya vakili [4].

Buyuk Britaniya COVID-19 uchun “Molnupiravir” preparatini birinchi bo‘lib tasdiqladi

Buyuk Britaniyaning Dori vositalarini tartibga solish organi dunyoda birinchi bo‘lib COVID-19 koronavirusga qarshi tabletkalarni tasdiqladi.

Molnupiravirning yarim millionga yaqin dozasi noyabr oyining o‘rtalaridan boshlab yetkazib berilishi kerak va birinchi navbatda COVID-19 bilan kasallangan keksa bemorlarga beriladi. Tabletkalarni kuniga ikki marta uyda qabul qilish mumkin. Preparat dastlab Angliya milliy sog‘liqni saqlash xizmati tomonidan o‘tkazilgan milliy tadqiqotning bir qismi

sifatida bemorlarga buyuriladi [5].

Buyuk Britaniyada preparat “Lagevrio” nomi bilan ham tanilgan bo‘lib, yengil va o‘rtacha darajadagi COVID-19 va jiddiy kasalliklar, jumladan qarilik, semizlik, diabet yoki yurak kasalliklar omili bo‘lganlarga qaratilgan.

Tadqiqotchilar Lagevrio simptomatik holatlarda samarali ekanligini va COVID-19 virusining ko‘payishiga qarshilik qilishini

aniqladilar, dedi Britaniya hukumati.

Virusning ko‘payishini oldini olgan holda, preparat tanadagi virus darajasini past darajada ushlab turishga yordam beradi, kasallikning og‘irligini va ta‘sirini kamaytiradi. Klinik tadqiqotlar ma‘lumotlariga ko‘ra, preparat infeksiya simptomlari boshlanishida qo‘llanilganda juda samarali bo‘ladi.

Buyuk Britaniyaning Dori vositalarini tartibga solish organi bemorlarga COVID-19 ning ijobiy test natijasidan so‘ng va simptom boshlanganidan keyin besh kun ichida imkon qadar tezroq qabul qilishni tavsiya qiladi [6].

Nikaraguada Rossiyaning “CoviVac” vaksinasini ishlab chiqarish sinovlari boshlanadi

Nikaraguadagi Mechnikov nomidagi Biotexnologiya instituti Rossiyaning COVID-19 ga qarshi “CoviVac” vaksinasini ishlab chiqaradi. Bu haqda Rossiya va Nikaragua farmatsevtika kompaniyalarining VI kongressida Nikaragua Respublikasi prezidentining investitsiyalar, savdo va hamkorlik bo'yicha maslahatchisi Laureano

Ortega Murillo ma'lum qildi [7].

Rossiya TIV Lotin Amerikasi bo'limi boshlig'i Aleksandr Shchetininning ta'kidlashicha, muhokama allaqachon amaliy bosqichda.

U Nikaraguada Federal biotibbiyot agentligi ishtirokida tashkil etilgan qo'shma korxonada orqali Chumakov markazi tomonidan ishlab chiqilgan rus vaktsinalaridan biri “CoviVac” ishlab chiqarishni yo'lga qo'yishni maqsad qilgan, bu vaktsina Nikaraguada va boshqa Markaziy Amerika mamlakatlarida emlash uchun ishlatilishi mumkin [8].

Mechnikov institutining ilmiy-ishlab chiqarish majmuasi Nikaragua poytaxti chekkasida 2016-yilda Rossiya bilan tuzilgan shartnoma doirasida qurilgan. Zavod Nikaragua kompaniyasi tomonidan boshqariladi, ammo Rossiyaning Sankt-Peterburg Vaktsinalar va sarumlar ilmiy-tadqiqot instituti vakili texnologiya va

kadrlar tayyorlashni o'tkazdi [9].

Sibir olimlari COVID-19 dan keyin profilaktika va tiklanish uchun BAT preparatini ishlab chiqdi

“Betukladin” preparati – bu Yakutiya olimlari tomonidan joriy etilgan preparat. Bu virusli kasalliklar, jumladan, COVID-19 dan tuzalganlarda viruslarninsh oldini olish, reabilitatsiya jarayonini tezlashtirish uchun takviyasi qilindi. Bu virusli kasalliklarga, shu jumladan COVID - 19 bo‘lganlarning reabilitatsiya jarayonini oldini olish, bartaraf etish va tezlashtirish uchun biologik faol qo‘shimchadir [10].

Moddaning tarkibida qayin po‘stlog‘idan olingan betulin moddasi, liken b-oligosakkaridlari mavjud bo‘lib, organizmni toksinlardan tozalaydi va antikoagulyant (qon ivishini va mikrotromblarning shakllanishini kamaytiradi) va immunomodulyator ta’sirga ega. Shuningdek, ushbu b-oligosakkaridlar betulin va kompleksning boshqa faol

moddalarining so‘rilishini oshiradi.

Bundan tashqari, moddada yengil mikroblarga qarshi ta’sirga ega bo‘lgan likenlardan olingan moddalar ham mavjud (tabiiy antibiotiklar).

Dastlab, Yakutiya olimlari gepatit va sil kasalligini davolashda profilaktika maqsadida biologik mahsulotni ishlab chiqqan edilar. Ba’zi hollarda, masalan, turli xil dori-darmonlarga ko‘p qarshilik ko‘rsatilganda, bunday moddaning yordami juda foydali. Ba’zi hollarda, masalan, turli xil dori vositalariga ko‘p qarshilik mavjud bo‘lsa, bunday preparat juda foydali. Yoqutiston Fanlar akademiyasi vitse-prezidenti Boris Kershengoltsning so‘zlariga ko‘ra, yangi preparat kasallikning davomiyligini qisqartiradi va kasallikning borishini osonlashtiradi, uzoq davom etadigan charchoq va depressiya rivojlanishining oldini oladi [11].

COVID
19
Coronavirus
Vaccine

Manbalar

1. Reported Cases and Deaths by Country, Territory, or Conveyance // <https://www.worldometers.info/coronavirus/> (11.11.2021)
2. Сколько узбекистанцев привиты от коронавируса? // <https://t.me/vaksinauzb> (11.11.2021)
3. AstraZeneca Will Unite Vaccines, Antibody Therapies in New Division // <https://www.biospace.com/article/astrazeneca-to-create-a-new-division-for-vaccines-and-antibody-therapies/> (11.11.2021)
4. AstraZeneca to set up division for vaccines and antibody therapies // <https://www.reuters.com/business/healthcare-pharmaceuticals/astrazeneca-create-separate-division-vaccines-antibody-therapies-2021-11-09/> (11.11.2021)
5. UK first to approve oral antiviral molnupiravir to treat Covid // <https://www.theguardian.com/world/2021/nov/04/uk-is-first-to-approve-oral-antiviral-pill-molnupiravir-to-treat-covid> (11.11.2021)
6. U.K. becomes first country to approve Merck's Covid-19 antiviral pill // <https://www.nbcnews.com/news/world/uk-approves-mercks-covid-19-antiviral-pill-lagevrio-rcna4534> (11.11.2021)
7. В Никарагуа начнут производство вакцины от коронавируса «КовиВак» // <https://www.osnmedia.ru/world/402555/> (11.11.2021)
8. Россия обдумывает производство вакцины CoviVac в Никарагуа – МИД // <https://tass.com/society/1359547> (11.11.2021)
9. В Никарагуа начались испытания производства российской вакцины "КовиВак" // https://ria.ru/20211110/nicaragua-1758359161.html?utm_source=yxnews&utm_medium=desktop (11.11.2021)
10. Якутские учёные разработали БАД для профилактики и реабилитации COVID-19 // <http://www.sib-science.info/ru/institutes/sensatsiya-yakutskie-uchenye-02082021> (11.11.2021)
11. Учёные Сибири разработали БАД для профилактики и восстановления после COVID-19 // <https://www.vesti.ru/nauka/article/2637728> (11.11.2021)

**COVID
19**

**Coronavirus
Vaccine**

O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi huzuridagi
Ilmiy-texnik axborot markazi

Toshkent-2021